

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1984

Vyhlášené: 04.04.1984 Časová verzia predpisu účinná od: 01.05.2004 do: 30.06.2004

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

29

ZÁKON

z 22. marca 1984

o sústave základných a stredných škôl (školský zákon)

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Základné školy, učilištia a stredné školy sú súčasťou česko-slovenskej výchovno-vzdelávacej sústavy; v právnych vzťahoch vystupujú vo svojom mene a majú zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Vo veciach výchovy a vzdelávania sú priamo riadené Ministerstvom školstva, mládeže a telesnej výchovy Slovenskej republiky v Slovenskej republike (ďalej len „ministerstvo školstva“).

§ 2

(1) Sústavu základných a stredných škôl tvorí základná škola, základná škola s materskou školou, učilište, stredné odborné učilište, gymnázium, stredná odborná škola a špeciálne školy.

(2) Školy uvedené v odseku 1 okrem základných škôl, základných škôl s materskou školou, špeciálnych základných škôl, praktických škôl a odborných učilíšť sa môžu na návrh zriaďovateľa spájať splynutím do združenej strednej školy. Združená stredná škola sa zriaďuje podľa siete škôl a školských zariadení.

(3) Ministerstvo školstva ustanoví vyhláškou typy a názvy jednotlivých druhov škôl uvedených v odseku 1.

§ 3

(1) Výchova a vzdelávanie sa uskutočňujú v štátnom jazyku.¹⁾ Občanom českej, maďarskej, nemeckej, poľskej a ukrajinskej (rusínskej) národnosti sa v rozsahu primeranom záujmom ich národného rozvoja zabezpečuje právo na vzdelávanie v ich jazyku.

(2) Žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, to jest žiakom s mentálnym, sluchovým, zrakovým alebo telesným postihnutím, žiakom zdravotne oslabeným a chorým, žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou, žiakom s autizmom, žiakom s vývinovými poruchami učenia alebo správania, žiakom s ťažkým mentálnym postihnutím umiestneným v domovoch

sociálnych služieb, žiakom s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu sa poskytuje vzdelanie zodpovedajúce ich individuálnym schopnostiam špeciálnymi formami a metódami zodpovedajúcimi ich postihnutiu.

(3) Nepočujúcim a nevidomým sa zabezpečuje právo na vzdelanie v ich jazyku s použitím posunkovej reči^{1a)} alebo Braillovoho písma.

§ 3a

(1) Výchova a vzdelávanie od 5. ročníka základnej školy a na stredných školách sa môže uskutočňovať aj v cudzom jazyku na základe súhlasu ministerstva školstva.

(2) V školách alebo v triedach, v ktorých sa vyučovanie uskutočňuje v cudzom jazyku, musí byť jeho súčasťou vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra.

(3) Cudzím jazykom sa na účely tohto zákona rozumie jazyk iného štátu, s ktorým Slovenská republika uzavrela kultúrnu dohodu, na základe ktorej zriadila triedu alebo školu, kde druhým vyučovacím jazykom je jazyk tohto štátu.

§ 4

(1) Občania majú právo na bezplatné vzdelanie v základných školách a stredných školách^{1b)}; v iných ako štátnych školách sa môže poskytovať vzdelávanie za úhradu.

(2) Bezplatne sa zapožičiavajú školské učebnice a učebné texty na povinné vyučovacie predmety žiakom základných škôl a stredných škôl (§ 5, 7, 17a, 28 a § 57b).

(3) Spôsob používania školských učebníc a učebných textov uvedených v odseku 2 ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

§ 4a

Školy a strediská praktického vyučovania, ktorých zriaďovateľom je orgán štátnej správy v školstve^{1c)}, môžu vykonávať aj podnikateľskú činnosť.^{1d)} Táto činnosť nesmie byť v rozpore s plnením ich poslania.

DRUHÁ ČASŤ ZÁKLADNÁ ŠKOLA

§ 5

(1) Základná škola poskytuje základné vzdelanie; zabezpečuje rozumovú výchovu v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie a poskytuje mravnú, estetickú, pracovnú, zdravotnú, telesnú výchovu a ekologickú výchovu žiakov; umožňuje aj náboženskú výchovu a športovú prípravu. V základnej škole môže pôsobiť aj asistent učiteľa.

(2) Základná škola pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium a prax.

§ 6

(1) Základná škola má spravidla deväť ročníkov s možnosťou zriadenia nultého ročníka. Od piateho ročníka sa spravidla diferencuje podľa záujmov a schopností žiakov.

(2) Nultým ročníkom základnej školy je forma výchovy a vzdelávania detí ako integrálna súčasť základnej školy. Vyučovanie v nultom ročníku sa môže organizovať s celodenným výchovným pôsobením s akceleračnými programami a cvičeniami na rozvoj poznávacích a mimopoznávacích

funkcií s čiastočným plnením učebných osnov prvého ročníka základnej školy. Nultý ročník je určený pre deti, ktoré k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosahujú školskú zrelosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne a jazykové prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia učiva 1. ročníka základnej školy za jeden školský rok.

(3) V miestach, kde nie sú podmienky na zriadenie všetkých deviatich ročníkov základnej školy, môže sa zriadiť základná škola, ktorá nemá všetky ročníky. Žiaci, ktorí skončia posledný ročník takej školy, pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky na základnej škole so všetkými ročníkmi.

TRETIA ČASŤ STREDNÉ ŠKOLY

PRVÝ DIEL

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH

§ 7

(1) Stredné školy poskytujú žiakom stredné odborné vzdelanie, úplné stredné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie a vyššie odborné vzdelanie a pripravujú ich na výkon povolání a činností v národnom hospodárstve, správe, kultúre, umení a v ostatných oblastiach života; pripravujú žiakov aj na štúdium na vysokých školách.

(2) Stredné školy uplatňujú jednotu výchovy a vzdelávania, spojenie školy so životom a usilujú sa o všestranný harmonický rozvoj osobnosti mladého človeka; vychovávajú ho v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie, formujú jeho intelektuálny a mravný rozvoj, pripravujú ho na tvorivú prácu a odbornú činnosť v povolání a poskytujú estetickú, zdravotnú, telesnú výchovu a ekologickú výchovu; umožňujú aj náboženskú výchovu a športovú prípravu.

(3) Stredné školy sa členia na tieto druhy: stredné odborné učilište, gymnázium a stredná odborná škola.

(4) Stredné školy uvedené v odseku 3, ktoré zabezpečujú športovú prípravu vo všetkých triedach, sú športové školy.

(5) Výchova a vzdelávanie sa uskutočňujú aj v združených stredných školách spravidla s rovnakým alebo obdobným obsahom odborného vzdelávania, ktoré vznikli zlúčením stredných odborných učilíšť a stredných odborných škôl s cieľom efektívne riadiť výchovno-vzdelávací proces, skvalitňovať odborné vzdelávanie a využívanie personálneho a materiálneho zabezpečenia týchto škôl.

(6) Združená stredná škola poskytuje vzdelanie podľa § 8 v študijných odboroch a v učebných odboroch stredných škôl.

§ 8

(1) Stredné odborné vzdelanie zahŕňa všeobecné vzdelanie a odbornú prípravu; ukončuje sa úspešným vykonaním záverečnej skúšky v študijných alebo učebných odboroch.

(2) Úplné stredné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie zahŕňa obsahovo širšie a hlbšie všeobecné vzdelanie a odbornú prípravu diferencovanú podľa druhu stredných škôl; úplné stredné vzdelanie sa ukončuje úspešným vykonaním maturitnej skúšky na gymnáziu, úplné stredné odborné vzdelanie sa ukončuje úspešným vykonaním maturitnej skúšky na strednej odbornej škole alebo na strednom odbornom učilišti.

(3) Vyššie odborné vzdelanie zahŕňa všeobecné vzdelanie, špeciálnu odbornú prípravu a umeleckú a pedagogicko-umeleckú prípravu; vyššie odborné vzdelanie sa ukončuje úspešným vykonaním absolutória.

DRUHÝ DIEL

STREDNÉ ODBORNÉ UČILIŠTE

§ 9

Výchova a vzdelávanie na strednom odbornom učilišti

(1) Stredné odborné učilište pripravuje na výkon robotníckych povolání a odborných činností zodpovedajúcich príslušnému učebnému odboru. Toto štúdium sa ukončuje záverečnou skúškou.

(2) Stredné odborné učilište pripravuje v študijných odboroch na výkon niektorých náročných robotníckych povolání a niektorých technicko-hospodárskych činností prevádzkového charakteru. Toto štúdium sa ukončuje maturitnou skúškou.

(3) Stredné odborné učilište zabezpečuje žiakom teoretické vyučovanie, praktické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania; môže tiež zabezpečovať len teoretické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania alebo praktické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania.

(4) Ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví vyhláškou učebné a študijné odbory vhodné pre žiakov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

§ 9a

Stredisko praktického vyučovania

(1) Stredisko praktického vyučovania zabezpečuje praktické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania pre žiakov, ktorým stredné odborné učilište zabezpečuje iba teoretické vyučovanie.

(2) Stredisko praktického vyučovania zodpovedá za výuku podľa ustanovených učebných plánov a učebných osnov, pritom spolupracuje so stredným odborným učilišťom, ktoré pre žiakov zabezpečuje teoretické vyučovanie.

§ 10

Zriaďovanie a zrušovanie stredných odborných učilišť a stredísk praktického vyučovania

(1) Stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania zriaďuje alebo zrušuje príslušný krajský úrad.

(2) Stredné odborné učilište a stredisko praktického vyučovania môže zriadiť po vyjadrení príslušného krajského úradu so súhlasom ministerstva školstva aj cirkev a náboženská spoločnosť,^{1c)} ako aj fyzická osoba a iná právnická osoba.

(3) Stredné odborné učilište sa zriaďuje alebo zrušuje podľa ustanovenej siete škôl; stredisko praktického vyučovania sa zriaďuje alebo zrušuje podľa zoznamu stredísk praktického vyučovania. Na zriadenie, zrušenie alebo obmedzenie činnosti stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania^{1d)} treba súhlas ministerstva školstva.

(4) Ak je vyjadrenie príslušného ústredného orgánu štátnej správy podľa odseku 3 v rozpore so súhlasom ministerstva školstva, o zriadení, zrušení a obmedzení činnosti stredného odborného učilišťa rozhodne vláda Slovenskej republiky. To sa vzťahuje aj na stredné odborné školy a združené stredné školy.

(5) Stredné odborné učilište zriadené podľa odseku 1 je právnickou osobou. Tiež stredisko praktického vyučovania zriadené podľa odseku 1 môže byť právnickou osobou.

(6) Orgán štátnej správy v školstve môže zriadiť stredisko praktického vyučovania na prípravu žiakov, ktorí sa nepripravujú pre určitú organizáciu.

(7) Pokiaľ štátny podnik alebo štátna organizácia, ktoré previedli právo hospodárenia podľa § 11a, alebo ich právny nástupca, požiada príslušný orgán štátnej správy, na ktorý bolo právo hospodárenia prevedené, o bezplatné užívanie majetku stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania, uzavrie tento orgán štátnej správy so štátnym podnikom alebo štátnou organizáciou, alebo s ich právnymi nástupcami hospodársku zmluvu. V tejto zmluve sa vymedzia podmienky pre prevádzkovanie stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania.

(8) Ministerstvo školstva ustanoví vyhláškou podmienky uzavierania hospodárskych zmlúv podľa odseku 6, ich náležitosti, dôvody a spôsob ich zrušenia.

§ 10a

Pracovisko praktického vyučovania

(1) Pracovisko praktického vyučovania zabezpečuje praktické vyučovanie pre žiakov, ktorým stredné odborné učilište zabezpečuje teoretické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania. Pracovisko praktického vyučovania zriaďuje so súhlasom ministerstva školstva občan, pre ktorého sa žiaci pripravujú.

(2) Občan, ktorý zriadil pracovisko praktického vyučovania, zodpovedá za výuku podľa ustanovených učebných plánov a učebných osnov, pritom spolupracuje so stredným odborným učilišťom, ktoré pre žiakov zabezpečuje teoretickú výuku.

(3) Občan, ktorý zriadil pracovisko praktického vyučovania, uhrádza náklady na jeho prevádzku a rozvoj. Ak sa na pracovisku praktického vyučovania pripravujú žiaci aj pre iných občanov, sú títo povinní uhrádzať pomerný diel nákladov vynaložených na ich prípravu.

§ 11

Úlohy orgánov a organizácií

(1) Orgány a organizácie, ktoré zriaďujú stredné odborné učilišťa, zodpovedajú za prípravu mládeže na povolanie na týchto učilištiach a v rozsahu svojej pôsobnosti ich riadia; sú povinné vytvárať priaznivé podmienky pre rozvíjanie schopností a iniciatívy žiakov a ich uplatnenie v praxi.

(2) Orgány v odbore svojej pôsobnosti na stredných odborných učilištiach riadia a plánujú prípravu mládeže na povolanie.

(3) Orgány, ktoré rozhodli o zrušení, rozdelení, zlúčení alebo splynutí stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania, určia stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, ktoré prevezme práva a povinnosti k žiakom.

(4) Organizácie môžu byť ústredným orgánom štátnej správy poverené riadením stredných odborných učilišť.

(5) Na nakladanie s majetkom štátu v správe stredných odborných učilišť a stredísk praktického vyučovania sa v celom rozsahu vzťahujú osobitné predpisy.¹⁶⁾

(6) Na financovanie prípravy mládeže na povolania v stredných odborných učilištiach a strediskách praktického vyučovania sa vzťahuje osobitný predpis.

(7) V prípade zániku družstva, prípadne stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania v jeho pôsobnosti je družstvo povinné prednostne ponúknuť majetok slúžiaci strednému odbornému učilišťa alebo stredisku praktického vyučovania príslušnému krajskému úradu, ktorý zriadi stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, alebo takto získaný majetok pripojí k už zriadenému strednému odbornému učilišťa alebo stredisku praktického vyučovania.

(8) Ministerstvo školstva ustanoví vyhláškou postup a podrobnejšie vymedzenie úloh orgánov a organizácií pri riadení a príprave mládeže pre povolanie v stredných odborných učilištiach a strediskách praktického vyučovania a podmienky pre ich zriaďovanie.

(7) Ministerstvo školstva a orgán štátnej správy v školstve vykonávajú štátnu správu voči stredným odborným učilištiam podľa osobitných predpisov.³⁾

§ 11a

(1) Štátny podnik alebo štátna organizácia, ktorých vnútornou organizačnou jednotkou je stredné odborné učilište, prevedú najneskoršie do 30. 6. 1991 právo hospodárenia s majetkom slúžiacim k 30. 6. 1990 prevažne pre prípravu mládeže na povolanie a odborné činnosti na príslušný ústredný orgán štátnej správy, ktorý zriadi stredné odborné učilište podľa § 10. Ak nemôže príslušný ústredný orgán štátnej správy zriadiť z vážnych dôvodov stredné odborné učilište, prevedie so súhlasom ministerstva školstva právo hospodárenia k tomuto majetku iný ústredný orgán štátnej správy, ktorý zriadi stredné odborné učilište vo svojej pôsobnosti. Rozsah majetku, ku ktorému sa prevádza právo hospodárenia, navrhne preberajúci ústredný orgán štátnej správy.

(2) Štátny podnik alebo štátna organizácia, ktorých vnútornou organizačnou jednotkou je stredisko praktického vyučovania, prevedú najneskoršie do 30. 6. 1991 právo hospodárenia s majetkom^{1b)} slúžiacim k 30. 6. 1990 prevažne pre prípravu mládeže na povolanie a odborné činnosti na príslušný ústredný orgán štátnej správy. Tento ústredný orgán štátnej správy pričlení stredisko praktického vyučovania k strednému odbornému učilišťa vo svojej pôsobnosti alebo zriadi stredisko praktického vyučovania podľa § 10.

(3) Pokiaľ je stredisko praktického vyučovania fyzicky neoddeliteľnou súčasťou štátneho podniku alebo štátnej organizácie, uzavrú tieto s príslušným stredným odborným učilištom najneskoršie do 30. 6. 1991 o majetku slúžiacom k 30. 6. 1990 prevažne pre prípravu mládeže na povolanie a odborné činnosti hospodársku zmluvu o dočasnou užívaní²⁾ alebo výnimočne zmluvu o nájme.³⁾

(4) Pokiaľ štátny podnik alebo štátna organizácia, ktorej vnútornou organizačnou jednotkou je stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, zaniká likvidáciou, postupuje sa podľa odseku 1 alebo odseku 2. Vo výnimočných prípadoch, ak nie je možné majetok slúžiaci stredisku praktického vyučovania takto previesť, poskytne likvidátor príslušnému strednému odbornému učilišťa finančnú náhradu.

(5) Podrobnosti pre uzavieranie hospodárskych zmlúv podľa odsekov 1 až 4 ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

(6) Spory o prevod práva hospodárenia podľa odsekov 1 až 3 rozhodujú orgány hospodárskej arbitráže.

§ 14

Orgán štátnej správy v školstve môže po prerokovaní s orgánom alebo organizáciou, ktorá zriadila stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, určiť, že na strednom

odbornom učilišti alebo v stredisku praktického vyučovania sa budú pripravovať žiaci aj pre iné organizácie.

TRETÍ DIEL

§ 15

Gymnázium

(1) Gymnázium je všeobecnovzdelávacia vnútorne diferencovaná škola, ktorá pripravuje predovšetkým na štúdium na vysokých školách. Ďalej pripravuje aj na výkon niektorých činností v správe, kultúre a v ďalších oblastiach. Gymnázium má najmenej štyri a najviac osem ročníkov.

(2) Prvý až štvrtý ročník osemročného gymnázia sa môže zriadiť aj pri základnej škole.

ŠTVRTÝ DIEL

§ 16

Stredná odborná škola

Stredná odborná škola pripravuje predovšetkým na výkon odborných činností, najmä technicko-hospodárskych, ekonomických, pedagogických, zdravotníckych, sociálno-právnych, správnych, umeleckých a kultúrnych; pripravuje aj na štúdium na vysokej škole. Štúdium trvá spravidla štyri roky.

§ 17

Konzervatórium

(1) Konzervatórium je špecifický typ strednej odbornej školy, ktorá pripravuje pre odbor spev, hudba, tanec alebo dramatické umenie. Pripravuje aj na štúdium na vysokej škole.

(2) Konzervatórium má spravidla šesť ročníkov, v odbore tanec osem ročníkov a ukončuje sa absolútoriom.

PIATY DIEL

§ 17a

Učilište

(1) Učilište poskytuje odbornú prípravu na výkon povolania žiakom, ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku na základnej škole v nižšom než deviatom ročníku alebo deviaty ročník neukončili úspešne, ako aj žiakom, ktorí úspešne neukončili základnú školu po deviatich rokoch školskej dochádzky. Príprava v učilišti sa ukončuje úspešným vykonaním záverečnej skúšky.

(2) Učilište sa zriaďuje a zrušuje podľa § 10 a vzťahujú sa naň § 9 ods. 3, § 11, § 11a 12, 14, § 20 ods. 2 a § 22 až 25.

ŠIESTY DIEL

ŠTÚDIUM NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH

Prijímanie na štúdium na stredných školách

§ 18

Právo študovať na stredných školách majú žiaci a ďalší uchádzači podľa schopností, vedomostí, záujmov a zdravotnej spôsobilosti.

§ 19

(1) Na štúdium na stredných školách sa prijímajú žiaci a ďalší uchádzači, ktorí úspešne skončili základnú školu.

(2) Do prvého ročníka osemročného gymnázia sa prijímajú spravidla žiaci, ktorí úspešne skončili štvrtý ročník základnej školy.

(3) Na štúdium na stredných školách sa prijímajú aj ďalší uchádzači, ktorí získali základné vzdelanie alebo základy vzdelania podľa skorších predpisov.

(4) Žiakov, ktorí úspešne skončia ôsmy ročník základnej školy, možno prijať do prvého ročníka strednej školy, v ktorej sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v cudzom jazyku (§ 3a ods. 3), do tried s päťročným štúdiom. Títo žiaci splnia povinnú školskú dochádzku skončením druhého roku štúdia na strednej škole (§ 34 ods. 3).

(5) Ministerstvo školstva ustanoví vyhláškou rozsah právomocí a povinností riaditeľov stredných škôl pri prijímaní žiakov a ďalších uchádzačov na štúdium na stredných školách; pri stredných zdravotníckych školách po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 20

Formy a priebeh štúdia na stredných školách

(1) Štúdium na stredných školách sa organizuje ako denné štúdium, štúdium popri zamestnaní alebo ako kombinované štúdium podľa študijných odborov a na stredných odborných učilištiach aj podľa učebných odborov.

(2) Pri štúdiu na strednej škole sa umožňuje zmena študijného alebo učebného odboru, prestup na inú školu, opakovanie ročníka a prerušenie štúdia.⁴⁾

(3) Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy, ustanovuje rozsah, podmienky, dĺžku a priebeh štúdia v stredných školách a sústavu študijných odborov a učebných odborov.

§ 21

Štúdium popri zamestnaní, kombinované štúdium a štúdium jednotlivých vyučovacích predmetov

(1) Štúdium popri zamestnaní sa organizuje ako večerné (smenové), diaľkové alebo externé.

(2) Štúdium popri zamestnaní možno kombinovať s denným štúdiom (kombinované štúdium).

(3) Vzdelanie dosiahnuté na stredných školách štúdiom popri zamestnaní alebo kombinovaným štúdiom je rovnocenné so vzdelaním získaným v dennom štúdiu.

(4) Na prehĺbenie dosiahnutého vzdelania môžu stredné školy organizovať aj štúdium jednotlivých vyučovacích predmetov.

(5) Ministerstvo školstva ustanovujú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom dĺžku a organizáciu štúdia popri zamestnaní a kombinovaného štúdia, ako aj organizáciu štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov; pri stredných zdravotníckych školách po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 22**Praktické vyučovanie**

(1) Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania na stredných školách a na osobitných odborných učilištiach; uskutočňuje sa v ňom spojenie výchovy a vzdelávania s praxou, dôsledné osvojenie príslušných zručností a získanie schopností využívať vedomosti v praxi.

(2) Hlavnými formami praktického vyučovania sú odborný výcvik, cvičenie, učebná prax a odborná (umelecká) prax. Odborná (umelecká) prax sa môže uskutočňovať aj v období školských prázdnin po dobu určenú pre jednotlivé študijné (učebné) odbory učebnými plánmi a učebnými osnovami.

(3) Praktické vyučovanie sa uskutočňuje v školách a v školských zariadeniach a v orgánoch a organizáciách v pôsobnosti ústredných orgánov alebo orgánov štátnej správy v školstve. Orgány a organizácie sú povinné vytvárať na praktické vyučovanie potrebné podmienky, bezplatne poskytovať určené učebné pomôcky a uhrádzať osobné a vecné náklady spojené s praktickým vyučovaním, ktoré sa v týchto orgánoch a organizáciách uskutočňuje.

§ 23**Spoločensky prospešná práca**

Spoločensky prospešná práca žiakov stredných škôl je dobrovoľná a možno ju vykonávať iba v čase mimo vyučovania.

§ 24**Finančné a hmotné zabezpečenie žiakov stredných škôl**

(1) Žiakom stredných odborných učilíšť poskytuje stredné odborné učilište z prostriedkov organizácií alebo orgánov štátnej správy v školstve finančné a hmotné zabezpečenie, ktorým sa sledujú výchovné ciele. Žiakom, ktorí sa na strednom odbornom učilišti nepripravujú pre žiadnu organizáciu, sa finančné a hmotné zabezpečenie uhrádza z prostriedkov orgánov štátnej správy v školstve. Žiakom, ktorí sa v praktickom vyučovaní pripravujú v stredisku praktického vyučovania, poskytuje finančné a hmotné zabezpečenie po dohode s príslušným stredným odborným učilišťom organizácia, ktorá stredisko praktického vyučovania zriadila. Žiakom, ktorí sa v praktickom vyučovaní pripravujú na pracovisku praktického vyučovania, poskytuje finančné a hmotné zabezpečenie po dohode s príslušným stredným odborným učilišťom občan, ktorý pracovisko praktického vyučovania zriadil. Finančné zabezpečenie sa poskytuje formou odmien. Hmotné zabezpečenie zahŕňa stravovanie a ubytovanie; žiakom sa môže poskytnúť aj ďalšie finančné a hmotné zabezpečenie. Finančné a hmotné zabezpečenie možno poskytovať aj v období školských prázdnin. Žiakom stredných odborných učilíšť, u ktorých je to odôvodnené komplexnosťou ich výchovy, ako aj žiakom, u ktorých je to odôvodnené ich sociálnymi pomermi alebo zdravotným stavom, možno poskytnúť ubytovanie a stravovanie bezplatne.

(2) Žiakom gymnázií a stredných odborných škôl sa môže poskytnúť štipendium a hmotné zabezpečenie s prihliadnutím na ich sociálne pomery a prospech. Hmotné zabezpečenie zahŕňa najmä stravovanie a ubytovanie. Žiakom sa môže poskytnúť štipendium a hmotné zabezpečenie zo štátnych rozpočtových prostriedkov alebo z prostriedkov organizácií.

(3) Podrobnosti o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov stredných škôl ustanoví ministerstvo školstva vyhláškou.

§ 25**Ukončenie štúdia na stredných školách**

(1) Na gymnáziu, strednej odbornej škole na najmenej štvorročnom štúdiu, na strednom odbornom učilišti v študijných odboroch a v nadstavbovom štúdiu sa štúdium ukončuje maturitnou skúškou. Na študijných odboroch stredných odborných škôl, ktorých dĺžka štúdia je kratšia ako štyri roky, a na učebných odboroch stredných odborných učilíšť sa ukončuje záverečnou skúškou. Dňom nasledujúcim po dni, keď žiak vykonal úspešne maturitnú skúšku alebo záverečnú skúšku, prestáva byť žiakom školy.

(2) Ak žiak stredného odborného učilišťa nevykonal v určenom termíne záverečnú skúšku v učebnom odbore úspešne a bola mu povolená opravná skúška, odklad skúšky alebo jej opakovanie, zachovávajú sa mu práva a povinnosti žiaka do konca druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dni, keď mal záverečnú skúšku vykonať.

(3) Ak žiak v určenom termíne maturitnú skúšku alebo na stredných odborných školách na štúdiu kratšom ako štyri roky záverečnú skúšku úspešne nevykonal a bola mu povolená opravná skúška, odklad skúšky alebo jej opakovanie, zachovávajú sa mu práva a povinnosti žiaka do konca školského roka, v ktorom mal štúdium skončiť.

(4) Zánikom práv a povinností žiaka podľa odsekov 2 a 3 nie je dotknutá možnosť vykonať záverečnú skúšku alebo maturitnú skúšku.

(5) Žiakom prestáva byť aj ten žiak, ktorý zanechá štúdium alebo ktorému nebolo povolené opakovat' ročník alebo záverečnú skúšku alebo maturitnú skúšku alebo ktorý je zo štúdia vylúčený.

(6) Ak žiakovi bolo štúdium prerušené, prestáva byť žiakom po dobu prerušenia štúdia.

(7) Ministerstvo školstva ustanovujú všeobecne záväzným právnym predpisom bližšie podmienky ukončovania štúdia na stredných školách; pri stredných zdravotníckych školách po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 26**Nadstavbové štúdium a pomaturitné štúdium**

(1) Stredné školy organizujú nadstavbové štúdium, ktoré je určené pre uchádzačov, ktorí získali stredné odborné vzdelanie. V nadstavbovom štúdiu sa študujúci zdokonaľujú pre kvalifikovaný výkon povolania a špecializujú sa na výkon niektorých technicko-hospodárskych činností prevádzkového charakteru. Nadstavbové štúdium sa ukončuje maturitnou skúškou.

(2) Stredné školy organizujú pomaturitné štúdium, ktoré je určené pre uchádzačov, ktorí získali úplné stredné vzdelanie. V pomaturitnom štúdiu si študujúci dopĺňajú a prehlbujú dosiahnuté vzdelanie, zdokonaľujú sa na kvalifikovaný výkon povolania, špecializujú sa pre konkrétne činnosti alebo získavajú odbornú kvalifikáciu štúdiom v inom študijnom odbore než v tom, v ktorom vykonali maturitnú skúšku.

(3) Nadstavbové a pomaturitné štúdium sa organizuje spravidla formou štúdia popri zamestnaní.

(4) Ministerstvo školstva, a pokiaľ ide o zdravotnícke študijné odbory ministerstva zdravotníctva, ustanovujú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky, obsah, organizáciu, formu, dĺžku, odbory nadstavbového štúdia a pomaturitného štúdia a spôsob jeho ukončovania.

§ 27

Podmienky prijímania a štúdia cudzincov na československých stredných školách upravujú osobitné predpisy.

**ŠTVRTÁ ČASŤ
ŠPECIÁLNE ŠKOLY****§ 28**

(1) V špeciálnych školách sa zabezpečuje vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorým ich postihnutie nedovoľuje vzdelávať sa v ostatných školách podľa tohto zákona. Vykonáva sa špeciálnymi formami a metódami s možnosťou využitia kompenzačných pomôcok s cieľom začleniť žiakov do pracovného procesu a života spoločnosti.

(2) Špeciálne školy sú špeciálne základné školy, špeciálne stredné školy, praktická škola a odborné učilišťa.

(3) V špeciálnych základných školách môže pôsobiť aj asistent učiteľa.

(4) Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva, ustanoví osobitosti organizácie a dĺžku vzdelávania v špeciálnych školách, zaraďovanie, preradovanie a prijímanie žiakov do špeciálnych škôl, podrobnosti o ukončovaní vzdelávania v špeciálnych školách, vydávaní záverečných vysvedčení v jednotlivých typoch špeciálnych škôl, spôsob finančného a hmotného zabezpečenia žiakov špeciálnych škôl, starostlivosť o zdravie a dozor nad žiakmi v špeciálnych školách a sústavu učebných odborov v odborných učilištiach.

§ 29**Špeciálne základné školy**

(1) Špeciálne základné školy poskytujú žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, okrem žiakov s mentálnym postihnutím, výchovu a vzdelávanie podľa § 5 a 6 spôsobom primeraným ich postihnutiu; zriaďujú sa spravidla ako školy pre jeden druh postihnutia. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie, v ktorom sa neuvádza vnútorná diferenciacia špeciálnej základnej školy.

(2) V špeciálnych základných školách sa vzdelávanie uskutočňuje diferencovane podľa stupňa postihnutia žiaka.

(3) Pre žiakov s mentálnym postihnutím a žiakov s viacerými chybami v kombinácii s mentálnym postihnutím sa zriaďujú špeciálne základné školy; obsah vzdelávania v týchto školách je prispôsobený stupňu postihnutia žiakov a na základe týchto stupňov je špeciálna základná škola vnútorne diferencovaná.

(4) V špeciálnej základnej škole pre žiakov s mentálnym postihnutím sa vzdelávajú žiaci s takými rozumovými nedostatkami, pre ktoré sa nemôžu úspešne vzdelávať v základnej škole a ani v iných špeciálnych základných školách, a žiaci, ktorí sú schopní osvojiť si aspoň niektoré prvky vzdelania. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie, v ktorom sa uvádza vnútorná diferenciacia špeciálnej základnej školy.

(5) Špeciálne základné školy majú deväť ročníkov. Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva, ustanoví, ktoré špeciálne základné školy majú desať alebo jedenásť ročníkov.

§ 30**Špeciálne stredné školy**

(1) Špeciálne stredné školy poskytujú žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sa nemôžu vzdelávať v školách podľa § 15 až 19, výchovu a vzdelávanie podľa § 7 a 8 spôsobom primeraným ich postihnutiu. Vnútorne sa diferencujú podľa druhu postihnutia žiakov, na ktoré sú zamerané. V špeciálnych stredných školách a odborných učilištiach sa vykonáva aj ďalšie vzdelávanie postihnutých.

(2) Špeciálne stredné školy sa členia na tieto druhy: stredné odborné učilišťa, gymnáziá a stredné odborné školy.

§ 31**Praktická škola**

(1) Praktická škola poskytuje vzdelávanie a prípravu na jednoduché pracovné činnosti žiakom s mentálnym postihnutím, ktorí skončili základnú špeciálnu školu a neboli prijatí do odborného učilišťa alebo špeciálneho učilišťa, prípadne nezvládli jeho vzdelávací obsah.

(2) Praktická škola pripravuje žiakov na život v rodine, na sebaobsluhu a praktické práce v domácnosti a zacvičuje ich na vykonávanie práce tak, aby mohli vykonávať jednoduché pracovné činnosti pod dohľadom.

(3) Príprava v praktickej škole trvá jeden rok, dva alebo tri roky. Dokladom o skončení vzdelávania v nej je záverečné vysvedčenie.

§ 32**Odborné učilište**

(1) Odborné učilište poskytuje odbornú prípravu v učebných odboroch s upravenými učebnými plánmi.

(2) Odborné učilište pripravuje na výkon povolání zodpovedajúcich príslušnému učebnému odboru. Príprava trvá jeden až tri roky. Príprava na odbornom učilišti sa ukončuje úspešným vykonaním záverečnej skúšky.

(3) Odborné učilište môže tiež poskytovať prípravu na výkon jednoduchých činností žiakov, ktorí sú schopní samostatne pracovať, ale ktorých pracovné a spoločenské uplatnenie musia usmerňovať iné osoby.

(4) Do odborného učilišťa sa prijímajú žiaci s mentálnym postihnutím, ktorí skončili 9. ročník v školách podľa tohto zákona alebo povinnú školskú dochádzku.

(5) Odborné učilište sa zriaďuje podľa § 10 a vzťahujú sa naň ustanovenia § 9 ods. 3 a 4, § 11, § 11a 12, 14, § 20 ods. 2 a § 22 až 24 a § 25 ods. 1, 2, 4, 5 a 6.

§ 33**Pomocná škola**

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na špeciálne školy ustanovenia tohto zákona o základnej škole a strednej škole.

(2) Vzdelanie získané v špeciálnych školách okrem vzdelania získaného v špeciálnych školách pre žiakov s mentálnym postihnutím je rovnocenné so vzdelaním získaným v základných školách a stredných školách.

ŠTVRTÁ A ČASŤ ŠKOLY PRE ZÁUJMOVÉ VZDELÁVANIE

§ 33a Základná umelecká škola

(1) Základná umelecká škola poskytuje odborné umelecké vzdelanie v jednotlivých umeleckých odboroch a pripravuje na štúdium v učebných a v študijných odboroch na stredných školách umeleckého zamerania a na konzervatóriu; pripravuje aj odborne na štúdium na vysokých školách s umeleckým a umeleckopedagogickým zameraním. Základná umelecká škola neposkytuje vzdelanie podľa § 5 ods. 1 a nezabezpečuje povinnú školskú dochádzku podľa § 34.

(2) Na základných umeleckých školách sa môžu zriaďovať hudobné, výtvarné, tanečné a literárno-dramatické odbory alebo niektoré z nich. Iné ako uvedené umelecké odbory môže škola zriadiť po súhlase ministerstva školstva. Jednotlivé umelecké odbory možno členiť na oddelenia.

(3) Základná umelecká škola organizuje štúdium prevažne pre žiakov základnej školy; môže organizovať aj štúdium pre deti predškolského veku, žiakov a študentov stredných a vysokých škôl a dospelých. Prípravné štúdium je určené spravidla pre deti predškolského veku na intenzívne diagnostikovanie umeleckých schopností dieťaťa a jeho následné zaradenie do príslušného umeleckého odboru. Základné štúdium je určené pre žiakov, ktorí preukázali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov umožňujúcu ich ďalší úspešný rozvoj v príslušnom umeleckom odbore. Štúdium pre dospelých je určené pre občanov, ktorí si chcú doplniť a rozšíriť svoje umelecké vzdelanie.

(4) Štúdium hlavného predmetu sa organizuje formou individuálneho vyučovania alebo formou skupinového vyučovania. Za skupinové vyučovanie sa považuje vyučovanie, na ktorom sa zúčastňujú minimálne dvaja žiaci.

(5) V základných umeleckých školách, ktorých zriaďovateľom je orgán vykonávajúci štátnu správu v školstve, prispievajú žiaci na úhradu nákladov spojených so štúdiom takto:

- a) v prípravnom štúdiu v individuálnom vyučovaní platia žiaci mesačný príspevok (ďalej len „príspevok“) vo výške najmenej 2 % a najviac 10 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu;^{4aa)} v skupinovom vyučovaní platia žiaci príspevok vo výške najmenej 1 % a najviac 5 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu;^{4aa)}
- b) v základnom štúdiu v individuálnom vyučovaní hlavného predmetu platia žiaci príspevok vo výške najmenej 2 % a najviac 10 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu;^{4aa)} v skupinovom vyučovaní hlavného predmetu platia žiaci príspevok vo výške najmenej 1 % a najviac 5 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu;^{4aa)}
- c) v štúdiu pre dospelých v individuálnom vyučovaní platia žiaci, ktorí majú vlastný príjem, príspevok vo výške najmenej 5 % a najviac 25 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu;^{4aa)} v skupinovom vyučovaní hlavného predmetu platia žiaci, ktorí majú vlastný príjem, príspevok vo výške najmenej 5 % a najviac 15 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.^{4aa)} Žiaci, ktorí nemajú vlastný príjem, platia príspevok žiaka na úhradu nákladov podľa písmena b).

(6) Výšku príspevkov na príslušný školský rok podľa odseku 5 písm. a) až c) ustanoví riaditeľ školy. Finančné prostriedky získané z príspevkov sú príjmom školy na účely zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu. Príspevok sa platí vopred, spravidla do 10. dňa v mesiaci, možno ho však zaplatiť na dlhšie časové obdobie. Ak sa žiak bez vážnych dôvodov nezúčastňuje na vyučovaní, zaplatený príspevok sa nevracia. Príspevok sa vráti, ak sa v škole nevyučovalo dlhšie ako štyri týždne alebo ak sa žiak nemohol z vážnych dôvodov zúčastniť na vyučovaní dlhšie ako štyri týždne.

(7) Riaditeľ školy môže na základe písomnej žiadosti žiaka alebo jeho zákonného zástupcu a po predložení rozhodnutia o dávke sociálnej pomoci podľa osobitného predpisu^{4ab)} odpustiť príspevok.

(8) V súkromných základných umeleckých školách a v cirkevných základných umeleckých školách sa vzdelávanie môže poskytovať za úhradu.

(9) Podrobnosti o zriaďovaní a zrušovaní základných umeleckých škôl, organizácii štúdia, prijímaní a zaraďovaní uchádzačov do štúdia, priebehu a ukončovaní štúdia, o hodnotení a klasifikácii, komisionálnych skúškach, pedagogickej dokumentácii a súťažiach ustanoví ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

PIATA ČASŤ POVINNÁ ŠKOLSKÁ DOCHÁDZKA

§ 34

Začiatok, dĺžka a plnenie povinnej školskej dochádzky

(1) Povinná školská dochádzka sa začína spravidla začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, orgán štátnej správy v školstve rozhodne o jeho zaradení do nultého ročníka základnej školy alebo o odklade začiatku povinnej školskej dochádzky^{4a)} o jeden školský rok na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo po odporúčaní praktického lekára pre deti a dorast, poradenského zariadenia^{4b)} alebo na návrh riaditeľa predškolského zariadenia, ak ho dieťa navštevuje, a to vždy so súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa.

(2) Pokiaľ sa u žiaka prvého ročníka základnej školy v priebehu prvého polroka školského roka prejaví nedostatočná telesná alebo duševná vyspelosť na školskú dochádzku, môže orgán štátnej správy v školstve na základe návrhu riaditeľa školy a po prerokovaní so zákonnými zástupcami dodatočne odložiť plnenie povinnej školskej dochádzky na nasledujúci školský rok.

(3) Povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá najdlhšie do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16 rokov veku, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 61a ods. 1). Absolvovanie nultého ročníka v základnej škole sa považuje ako prvý rok plnenia povinnej školskej dochádzky.

(4) U detí vzdelávateľných v špeciálnej základnej škole sa začiatok povinnej školskej dochádzky riadi posúdením školskej zrelosti a skončenie povinnej školskej dochádzky splnením podmienok povinného vzdelávania. Podmienky na posudzovanie školskej zrelosti dieťaťa ustanoví ministerstvo školstva vyhláškou.

§ 34a

Výchova a vzdelávanie detí cudzincov

(1) Deťmi cudzincov na účely tohto zákona sú deti

a) osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti, s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky,

- b) utečencov alebo žiadateľov o priznanie postavenia utečenca na území Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu,
- c) zahraničných Slovákov.

(2) Deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky a deťom utečencov a žiadateľov o priznanie postavenia utečenca sa poskytuje výchova a vzdelávanie v základných školách a v stredných školách za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky.

(3) Pre zaradenie detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v základných školách a v stredných školách na odstránenie jazykových bariér sa organizujú základné a rozširujúce jazykové kurzy štátneho jazyka.

(4) Deti žiadateľov o priznanie postavenia utečenca a deti utečencov zaraďuje do príslušného ročníka riaditeľ školy po zistení úrovne ich doterajšieho vzdelania a ovládania štátneho jazyka.

(5) Pre deti žiadateľov o priznanie postavenia utečenca v utečeneckých táboroch, ktorých školská dochádzka podľa zákonov Slovenskej republiky je povinná, kurzy základov slovenského jazyka odborne a finančne zabezpečuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

§ 36

Prihlasovacia povinnosť a starostlivosť o školskú dochádzku

Zákonný zástupca dieťaťa, pestún alebo občan, prípadne ústav, ktorému bolo dieťa na základe súdneho rozhodnutia zverené do výchovy, je povinný prihlásiť školopovinné dieťa na zápis do školy a dbať o to, aby dochádzalo do školy pravidelne a včas; je tiež povinný vyjadriť sa k prihláške žiaka na strednú školu. Ak prihlási žiaka na dochádzku do školskej družiny alebo do školského klubu, je povinný dbať o to, aby aj tam dochádzal žiak pravidelne a včas.

§ 37

Oslobodenie od povinnosti dochádzať do školy a oslobodenie od povinnej školskej dochádzky

(1) Žiakovi, ktorý pre svoj zdravotný stav nemôže dochádzať do školy, zabezpečí orgán štátnej správy v školstve takú formu vzdelávania, ktorá mu umožní dosiahnuť rovnaké vzdelanie ako pri školskej dochádzke.

(2) Žiakovi, ktorý je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy a jeho zdravotný stav mu neumožňuje vzdelávanie, sa toto vzdelávanie neposkytuje až do pominutia dôvodov. Na tento účel sa vždy vyžaduje stanovisko odborného lekára pre deti a dorast.

ŠIESTA ČASŤ

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 38

Školský rok

(1) Školský rok sa začína 1. septembra bežného roka a končí sa 31. augusta nasledujúceho roka; člení sa na obdobie školského vyučovania a obdobie školských prázdnin.

(2) Ministerstvo školstva ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o organizácii školského roka.

§ 39**Učebné plány a učebné osnovy**

(1) V školách sa vyučuje podľa učebných plánov a učebných osnov, ktoré vydáva ministerstvo školstva.

(2) Učebné plány a učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov pre stredné zdravotnícke školy vydáva ministerstvo školstva po dohode s ministerstvom zdravotníctva; učebné plány a učebné osnovy odborných predmetov pre stredné odborné školy a stredné odborné učilištia vydáva ministerstvo školstva po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy. Učebné plány a učebné osnovy pre ostatné stredné školy vydáva ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi; učebné plány a učebné osnovy odborných predmetov pre stredné odborné školy a stredné odborné učilištia vydáva ministerstvo školstva po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy.

§ 39a

Ústredný orgán štátnej správy v oblasti svojej pôsobnosti podľa potreby a v nadväznosti na koncepciu výchovy a vzdelávania vypracúva a predkladá ministerstvu školstva odvetvovú koncepciu prípravy mládeže na povolania, návrhy na obsah odborného vzdelávania v učebných plánoch a v učebných osnovách odborných predmetov a návrhy na zmeny v sústave študijných odborov a učebných odborov stredných odborných učilíšť a stredných odborných škôl.

§ 40**Učebnice a učebné texty**

(1) Pri výchove a vzdelávaní sa okrem učebníc a učebných textov uvedených v zozname učebníc vydanom ministerstvom školstva môžu používať aj iné učebnice a učebné texty.

(2) Učebnice a učebné texty všeobecnovzdelávacích predmetov pre stredné zdravotnícke školy sa vydávajú podľa zoznamu ministerstva školstva po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky; učebnice a učebné texty odborných predmetov pre tieto školy sa vydávajú podľa zoznamu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov**§ 41**

V základných a stredných školách sa vytvárajú podmienky na rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov. Môžu sa tiež zriaďovať školy alebo triedy s rozšírenou výukou niektorých predmetov alebo skupín predmetov a školy poskytujúce výchovu a vzdelávanie, ktoré sa inak získava na základnej škole alebo na strednej škole, prípadne na základnej škole a na strednej škole spoločne.

§ 41a**Športová škola**

(1) Na utvorenie podmienok rozvíjania mimoriadneho nadania a talentu žiakov sa môže zriadiť stredná škola podľa § 7 ods. 4 ako športová škola.

(2) Športová škola poskytuje žiakom vzdelanie podľa § 7, ktorého súčasťou je aj športová príprava.

(3) Športovú školu zriaďuje alebo zrušuje orgán štátnej správy v školstve,^{3b)} cirkev a náboženská spoločnosť,^{1c)} ako aj iná právnická osoba a fyzická osoba.

(4) Do športovej školy sa prijímajú žiaci po skončení štvrtého ročníka základnej školy alebo deviateho ročníka základnej školy na základe

- a) výsledkov overenia talentu žiakov; kritériá na overenie talentu žiakov vydáva riaditeľ športovej školy do 31. decembra predchádzajúceho kalendárneho roka,
- b) psychodiagnostického vyšetrenia,^{3c)}
- c) zdravotnej spôsobilosti.^{3d)}

(5) Názov športovej školy sa tvorí tak, že pred príslušným názvom strednej školy sa uvedie slovo „športová“ v príslušnom tvare.

§ 41b **Športová trieda**

(1) Pre športovo talentovaných žiakov sa môže zriadiť športová trieda, v ktorej je športová príprava súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu.

(2) Športovú triedu zriaďuje riaditeľ základnej školy alebo strednej školy po predchádzajúcom súhlase zriaďovateľa.^{3c)}

(3) Do športovej triedy sa prijímajú športovo talentovaní žiaci na základe

- a) výsledkov overenia talentu žiakov; kritériá na overenie talentu žiakov vydáva riaditeľ školy do 31. decembra predchádzajúceho kalendárneho roka,
- b) psychodiagnostického vyšetrenia,^{3c)}
- c) zdravotnej spôsobilosti.^{3d)}

§ 41c

(1) Ministerstvo školstva môže zo štátneho rozpočtu poskytnúť dotáciu^{3d)} športovej škole alebo športovej triede na krytie časti výdavkov spojených s činnosťou športových škôl a športových tried.

(2) Ak tento zákon neustanovuje inak, na športovú školu a športovú triedu sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona o základnej škole a o strednej škole.

§ 42

(1) Mimoriadne nadaný a talentovaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov.

(2) Mimoriadne nadaným a talentovaným žiakom stredných škôl môže riaditeľ školy v odôvodnených prípadoch povoliť štúdium podľa individuálneho študijného plánu, v ktorom pri zachovaní obsahu a rozsahu určeného učebným plánom a učebnými osnovami príslušného študijného odboru je určená osobitná organizácia výuky a dĺžka štúdia.

§ 43

Ministerstvo školstva ustanovuje po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky na rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov.

§ 44**Školy s celodennou výchovou a internátne školy**

(1) V súlade s potrebami spoločnosti sa môže zriaďovať základná škola, stredné školy a školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ako školy s celodennou výchovou alebo ako internátne školy. Školy s celodennou výchovou poskytujú žiakom okrem vzdelávania aj celodennú výchovu a stravovanie, internátne školy aj ubytovanie.

(2) Pre žiakov, ktorých treba zo závažných dôvodov ubytovať v mieste školy, možno na základnej škole alebo na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadiť internát a na strednej škole domov mládeže ako súčasť školy, v ktorých sa žiakom poskytuje okrem výchovy aj ubytovanie a stravovanie.

§ 45**Súčasť škôl**

(1) Súčasťou školy môže byť školská knižnica⁵⁾ a školské zariadenie podľa osobitného predpisu,^{5a)} ak tak určí zriaďovateľ alebo ak sa tak dohodnú zriaďovatelia.

(2) Súčasťou školy, ktoré majú charakter školského zariadenia podľa osobitného predpisu,^{5a)} zaraďuje ministerstvo školstva do siete škôl a školských zariadení.

(3) Vedúci zamestnanec, ktorý riadi súčasť školy, ktorá má charakter školského zariadenia podľa osobitného predpisu,^{5a)} musí spĺňať podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti na pôsobenie v príslušnom zariadení podľa osobitného predpisu^{5b)} alebo podmienky odbornej spôsobilosti pre zariadenie školského (verejného) stravovania.

(4) Finančné prostriedky určené pre príslušnú súčasť školy sa určujú podľa osobitného predpisu.^{5c)}

§ 46**Výchovné poradenstvo**

Školám, školským zariadeniam, orgánom a zariadeniam orgánom štátnej správy v školstve zabezpečujúcim starostlivosť o deti a mládež a rozmiestnenie mládeže, organizáciám, žiakom a ich zákonným zástupcom a pestúnom sa v otázkach výchovy a vzdelávania detí a mládeže poskytuje poradenská služba výchovného poradenstva. Úlohy a organizáciu výchovného poradenstva upravujú osobitné predpisy.⁶⁾

§ 47**Pomoc škôl záujmovým organizáciám detí a mládeže**

Školy poskytujú záujmovým organizáciám detí a mládeže priestory a vybavenie pre ich činnosť.

§ 48**Pomoc praxe školám**

Ústredné orgány a organizácie poskytujú základným školám, stredným školám a školám pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť pomoc pri výchovno-vzdelávacej činnosti, pri rozvoji škôl, najmä pri modernizácii obsahu výchovy a vzdelávania a pri vytváraní personálnych a materiálno-technických podmienok pre činnosti škôl a pomáhajú učiteľom a ostatným pedagogickým zamestnancom v ich spoločensky dôležitej práci.

§ 49

(1) Orgány, organizácie a školy, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie, zaisťujú bezpečnosť a ochranu zdravia žiaka pri činnostiach, ktoré priamo súvisia s výchovou a vzdelávaním, sústavne vytvárajú podmienky pre bezpečnosť a ochranu zdravia žiaka a kontrolujú ich dodržiavanie.

(2) Orgány, organizácie a školy, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie, zabezpečujú súčasne aj ochranu žiaka pred rizikami porúch zdravého vývoja, pokiaľ sa môžu spôsobiť alebo zväčšiť výchovnou a vzdelávacou činnosťou školy.

(3) Osobitné predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia zostávajú nedotknuté. Škola je povinná dodržiavať opatrenia orgánov štátnej správy v školstve pri zhoršených ekologických podmienkach.

(4) Ministerstvo školstva a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky môžu vydávať po dohode so Slovenským úradom bezpečnosti práce vyhlášky o bezpečnosti a ochrane zdravia žiaka a o ochrane žiaka pred rizikami porúch jeho zdravého vývoja, ktoré sa môže spôsobiť alebo zväčšiť výchovnou a vzdelávacou činnosťou školy. Zároveň ustanovia zodpovednosť školy za bezpečnosť zdravotne postihnutých detí.

**SIEDMA ČASŤ
ZAMESTNANCI ŠKÔL****§ 50****Pedagogickí zamestnanci**

(1) Pedagogickými zamestnancami sú učitelia včítane riaditeľov a zástupcov riaditeľov predškolských zariadení, základných škôl, základných škôl s materskou školou, základných umeleckých škôl, stredných škôl, združených stredných škôl, špeciálnych škôl, učilíšť, zariadení pre záujmové vzdelávanie, škôl v prírode, asistenti učiteľa v školách a v predškolských zariadeniach, vychovávatelia škôl, školských zariadení včítane riaditeľov a zástupcov riaditeľov školských zariadení, v ktorých sa uskutočňuje výchovno-vzdelávací proces, vychovávatelia zariadení sociálnych služieb, v ktorých sa uskutočňuje výchovno-vzdelávací proces, inštruktori telesnej výchovy, majstri a hlavní majstri odbornej výchovy, vedúci odlúčených pracovísk stredných odborných učilíšť, učilíšť, odborných učilíšť, praktických škôl, vedúci stredísk praktického vyučovania, tréneri športových škôl a športových tried, korepetítori základných umeleckých škôl, konzervatórií, zamestnanci zabezpečujúci vzdelávanie v zariadeniach pre ďalšie vzdelávanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení a zahraniční lektori škôl a školských zariadení.

(2) Pedagogickí zamestnanci vyučujú a vychovávajú deti a mládež alebo dospelých na základných školách, na stredných školách alebo na školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť alebo vykonávajú obdobnú činnosť podľa osobitných predpisov.

§ 50a**Pracovnoprávne vzťahy pedagogických zamestnancov**

(1) Opätovne možno dohodnúť pracovný pomer okrem prípadov stanovených osobitným predpisom⁷⁾ na určitú dobu aj s pedagogickým zamestnancom, poberateľom starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, ktorý spĺňa podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti stanovenej osobitným predpisom,^{5b)} alebo so zamestnancom, ktorý má uzatvorený pracovný pomer na kratší týždenný pracovný čas.⁸⁾

(2) Týždenný pracovný čas pedagogických zamestnancov pozostáva z času, počas ktorého pedagogickí zamestnanci vykonávajú vyučovaciu činnosť a výchovnú činnosť, a z času, počas

ktorého vykonávajú pedagogickí zamestnanci ostatné činnosti súvisiace s pedagogickou prácou. Rozsah vyučovacej činnosti a výchovnej činnosti ustanoví nariadenie vlády Slovenskej republiky.

§ 50b

(1) Asistent učiteľa je pedagogický zamestnanec, ktorý vykonáva výchovno-vzdelávací proces v školách a v predškolských zariadeniach a podieľa sa na utváraní podmienok nevyhnutných na prekonávanie najmä jazykových, zdravotných a sociálnych bariér dieťaťa pri zabezpečovaní výchovno-vzdelávacieho procesu.

(2) Asistent učiteľa spĺňa požiadavku odbornej spôsobilosti a pedagogickej spôsobilosti, ak získal úplné stredné vzdelanie alebo vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa a absolvoval doplňujúce pedagogické štúdium.

(3) Asistent učiteľa musí splniť požiadavky podľa odseku 2 najneskôr do 31. decembra 2010.

§ 51

Spôsobilosť a povinnosti pedagogických zamestnancov

(1) Pedagogickým zamestnancom môže byť ten, kto má odbornú a pedagogickú spôsobilosť, je občiansky bezúhonný a morálne vyspelý.

(2) Pedagogickí zamestnanci vychovávajú žiakov v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie; sú povinní sa na svoju prácu svedomite pripravovať a ďalej sa vzdelávať.

(3) Ministerstvo školstva ustanovuje po dohode s ministerstvom práce a sociálnych vecí všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov.

(4) Ministerstvo školstva ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom organizáciu, obsah, rozsah a formy ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov.

§ 51a

Spôsobilosť ďalších zamestnancov

(1) Do výchovného a vzdelávacieho procesu v školách a školských zariadeniach môžu vstupovať školskí inšpektori Štátnej školskej inšpekcie.^{8a)}

(2) Školským inšpektorom môže byť ten, kto spĺňa kvalifikačné požiadavky vysokoškolského vzdelania pre príslušný druh, typ a stupeň školy alebo školského zariadenia, má osem rokov nepretržitej pedagogickej praxe na príslušnom druhu, type a stupni školy alebo v školskom zariadení, absolvoval I. kvalifikačnú skúšku alebo jej náhradu^{5b)} a pôsobil minimálne tri roky v riadiacej funkcii v školstve alebo v pracovnom zaradení metodika alebo v pracovnom zaradení školského inšpektora, alebo absolvoval II. kvalifikačnú skúšku alebo jej náhradu.^{5b)}

(3) Školský inšpektor musí byť spôsobilý používať slovenský jazyk v úradnom styku,^{8b)} ovládať jazyk príslušnej národnostnej menšiny v súvislosti s náplňou pracovnej činnosti, mať osobnostné predpoklady a morálne predpoklady (§ 51 ods. 1) a predpoklady odbornej inšpekčnej práce.

(4) Obsadzovanie funkcie školského inšpektora, ďalšie vzdelávanie a hodnotenie práce sa uskutočňujú podľa osobitného predpisu.^{8c)}

ÔSMA ČASŤ
ŠKOLY RIADENÉ INÝMI ORGÁNMI

§ 53

(1) Vojenskými strednými školami sú vojenské gymnáziá, vojenské stredné odborné školy a vojenské stredné odborné učilištia; ustanovenia tohto zákona sa na tieto školy vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, § 10 až 12, § 13 ods. 3, § 14, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 28 až 33, § 34 ods. 1 a 4, § 35, 37, § 42 ods. 1, § 46, 52, § 54 až 57, § 60 až 63, § 64 ods. 1, 4, 5, 6 a 7, § 65 až 67.

(2) Vojenské stredné školy riadi Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Pri zabezpečovaní povinnej školskej dochádzky a vo všeobecno-pedagogických veciach postupuje po dohode s ministerstvom školstva.

(3) Pôsobnosť vo veciach stredných škôl, ktorú má ministerstvo školstva alebo iné štátne orgány, vykonáva voči vojenským stredným školám Ministerstvo obrany Slovenskej republiky alebo minister obrany Slovenskej republiky.

(4) Služobné pomery žiakov a učiteľov vojenských stredných škôl, ktorí sú vojakmi v činnnej službe, sa spravujú osobitnými predpismi.⁹⁾

§ 54

(1) Stredné školy Policajného zboru a vojsk ministerstva vnútra sú školami podľa tohto zákona; jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, § 9 až 14, § 16 ods. 2, § 17, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 28 až 33, § 34 ods. 1 a 4, § 35 až 37, § 41, § 42 ods. 1, § 44 ods. 2, § 45 ods. 2, § 46, § 52, 53, § 54 až 57, § 58 písm. b), § 60 až 69; ustanovenia § 25, 38, § 45 ods. 1 a § 51 sa na ne vzťahujú primerane.

(2) Stredné školy Policajného zboru riadi vo svojej pôsobnosti Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky; stredné školy vojsk ministerstva vnútra riadi Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Vo veciach všeobecne pedagogických postupuje toto ministerstvo po dohode s príslušným ministerstvom školstva.

(3) Pôsobnosť, ktorú podľa tohto zákona má ministerstvo školstva alebo iné štátne orgány, vykonávajú vo veciach stredných škôl Policajného zboru vo svojej pôsobnosti Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, alebo minister vnútra Slovenskej republiky; vo veciach stredných škôl vojsk ministerstva vnútra vykonáva, prípadne minister vnútra Slovenskej republiky.

(4) Služobné pomery žiakov a učiteľov stredných škôl Policajného zboru a vojsk ministerstva vnútra, ktorí sú v služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru a vojakov v činnnej službe vojsk ministerstva vnútra, sa spravujú osobitnými predpismi.¹⁰⁾

§ 55

(1) Stredné školy požiarnej ochrany sú školami podľa tohto zákona; jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, 10, 11, § 12 ods. 2, 3, 4 a 5, § 13 ods. 3, § 14, 15, § 16 ods. 2, § 17, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 25 ods. 2 a 3, § 28 až 37, § 38 ods. 1, § 42 ods. 1, § 45 ods. 2, § 46, § 52 až 54, § 56, 57, § 58 písm. b), § 60 až 63, § 64 ods. 1, 3, 4, 5, 6 a 7, § 65 až 69; ustanovenie § 51 sa na ne vzťahujú primerane.

(2) Stredné školy požiarnej ochrany v Slovenskej republike riadi Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky; vo všeobecno-pedagogických veciach postupuje toto ministerstvo po dohode s ministerstvom školstva.

(3) Pôsobnosť, ktorú má ministerstvo školstva alebo iné štátne orgány, vykonáva vo veciach stredných škôl požiarnej ochrany Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v Slovenskej republike.

§ 56

(1) Stredné školy Zboru nápravnej výchovy Slovenskej republiky sú školami podľa tohto zákona; jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, § 9 až 14, § 16 ods. 2, § 17, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 28 až 37, § 41, § 42 ods. 1, § 44 ods. 2, § 45 ods. 2, § 46, § 52 až 55, § 57, § 58 písm. b), § 60 až 69; ustanovenia § 25, 38, § 45 ods. 1 a § 51 sa na ne vzťahujú primerane.

(2) Stredné školy Zboru nápravnej výchovy Slovenskej republiky riadi Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky; vo všeobecno-pedagogických veciach postupuje toto ministerstvo po dohode s ministerstvom školstva.

(3) Pôsobnosť vo veciach stredných škôl, ktorú má ministerstvo školstva alebo iné štátne orgány, vykonáva voči stredným školám Zboru nápravnej výchovy Slovenskej republiky Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

(4) Služobné pomery žiakov a učiteľov stredných škôl zborov nápravnej výchovy, ktorí sú v služobnom pomere príslušníkov zborov nápravnej výchovy, sa spravujú osobitnými predpismi.¹¹⁾

§ 57

Na stredné odborné učilištia a osobitné odborné učilištia, v ktorých sa pripravujú na povolanie občania vo výkone trestu odňatia slobody, sa vzťahujú ustanovenia § 1 až 4, § 7 až 9, § 20, 22, § 25 ods. 1, § 32, § 34 ods. 2, 3 a 4, § 39, 40, § 48 až 51, § 56 ods. 2 a 3, § 58 písm. a) a § 59; ustanovenia § 10 až 13, § 21, § 25 ods. 2 a 3, § 28 a 30 sa na ne vzťahujú primerane.

ÔSMA A ČASŤ

SÚKROMNÉ ŠKOLY A CIRKEVNÉ ŠKOLY

§ 57a

(1) Súkromnými školami sú súkromné základné školy, súkromné stredné školy, súkromné stredné odborné učilištia, súkromné špeciálne školy, súkromné základné umelecké školy a súkromné strediská praktického vyučovania. Súkromné školy sú školami podľa tohto zákona; jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 1 ods. 2, § 10 ods. 1, 4 až 7, § 10a, 11a, 12, 18, § 19 ods. 4, § 20 až 23, § 24 ods. 2, § 27, § 29 ods. 2, § 30 ods. 3 a 4, § 39, 43, 52 až 57.

(2) Pôsobnosť pri zabezpečovaní povinnej školskej dochádzky a vo veciach všeobecne pedagogických vykonáva voči týmto školám ministerstvo školstva.

(3) Bližšie podmienky pre zriaďovanie a činnosť súkromných škôl ustanoví ministerstvo školstva, a pokiaľ ide o súkromné stredné zdravotnícke školy, po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky vyhláškou.

(4) Žiakov, ktorí úspešne skončia ôsmy ročník základnej školy, možno prijať do prvého ročníka strednej školy, v ktorej sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v cudzom jazyku (§ 3a ods. 3), do tried s päťročným štúdiom. Títo žiaci splnia povinnú školskú dochádzku skončením druhého roku štúdia na strednej škole (§ 34 ods. 3).

§ 57b

(1) Cirkevné školy alebo školy náboženských spoločenstiev (ďalej len „cirkevné školy“) sú cirkevné základné školy, cirkevné špeciálne školy, cirkevné stredné školy, cirkevné strediská praktického vyučovania, cirkevné základné umelecké školy a cirkevné učilišťa; cirkevné školy sú školami podľa tohto zákona, jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 1 ods. 2, § 10 ods. 1, 4 až 7, 10a, § 11a, § 19 ods. 4, § 20 ods. 3, § 21 ods. 5, § 22 ods. 3, § 23, § 27, § 29 ods. 2, § 30 ods. 3 a 4, § 39, § 43 a § 52 až 57.

(2) Pôsobnosť pri zabezpečovaní povinnej školskej dochádzky a vo veciach všeobecne pedagogických vykonáva voči cirkevných školám ministerstvo školstva.

(3) Bližšie podmienky pre zriaďovanie a činnosť cirkevných škôl ustanoví ministerstvo školstva a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vyhláškou.

(4) Žiakov, ktorí úspešne skončia ôsmy ročník základnej školy, možno prijať do prvého ročníka strednej školy, v ktorej sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v cudzom jazyku (§ 3a ods. 3), do tried s päťročným štúdiom. Títo žiaci splnia povinnú školskú dochádzku skončením druhého roku štúdia na strednej škole (§ 34 ods. 3).

§ 57c

Vzdelanie získané v súkromných školách a cirkevných školách je rovnocenné vzdelaniu získanému na ostatných školách podľa tohto zákona.

**DEVIATA ČASŤ
OSOBITNÉ USTANOVENIA****§ 58a**

Na základných školách, na základných umeleckých školách, učilištiach, stredných školách a špeciálnych školách nie je povolená činnosť politických strán a politických hnutí.

§ 59

Stupne vzdelania získané podľa doterajších predpisov zostávajú nedotknuté.

§ 60

Pre občanov, ktorí nezískali základné vzdelanie, môže základná škola alebo stredná škola organizovať kurzy pre získanie základného vzdelania.

**DESIATA ČASŤ
PRECHODNÉ USTANOVENIA****§ 61**

(1) Žiaci, ktorí v školskom roku 1989/1990 úspešne ukončili ôsmy ročník základnej školy a neboli prijatí na štúdium na strednej škole, do ktorej sa prihlásili, alebo si nevybrali žiadnu strednú školu, ktorú im orgán štátnej správy v školstve ponúkol v rámci voľných miest na stredných školách, pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky v deviatom ročníku základnej školy.

(2) Žiaci, ktorí začínajú školským rokom 1990/1991 úspešne ukončia ôsmy ročník základnej školy a neprihlásia sa alebo nebudú prijatí do vybraných študijných alebo učebných odborov

stredných škôl, pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky v deviatom ročníku základnej školy. Zoznam vybraných učebných a študijných odborov stredných škôl vydajú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi ministerstva školstva.

§ 61a

(1) Povinná školská dochádzka žiakov, ktorí do skončenia školského roku 1997/1998 dovŕšia 15 rokov veku, sa týmto školským rokom skončí.

(2) Žiaci, ktorí úspešne skončia ôsmy ročník základnej školy v školskom roku 1997/1998 a budú prijatí do prvých ročníkov stredných škôl, splnia povinnú školskú dochádzku skončením druhého ročníka strednej školy.

(3) Žiaci, ktorí v školskom roku 1998/1999 úspešne skončia deviaty ročník základnej školy, budú pokračovať v plnení povinnej školskej dochádzky v prvom ročníku strednej školy.

§ 63

(1) Deviate ročníky základných škôl, špeciálnych základných škôl a osobitných škôl zavedené týmto zákonom sa zriaďujú postupne podľa potreby od 1. septembra 1990.

(2) Postavenie stredných odborných učilíšť, osobitných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania zriadených podľa doterajších predpisov sa upravuje podľa § 10 a 10a, § 11a postupne, najneskôr do 30. 6. 1991.

(3) Od 1. júla 2002 v právnych vzťahoch vystupujú vo svojom mene a majú zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov:

- a) základné školy so všetkými ročníkmi,
- b) základné umelecké školy,
- c) špeciálne školy.

(4) Základná škola môže sa spojiť do jednej právnickej osoby s predškolským zariadením zriadeným jedným zriaďovateľom. Súčasťou tejto základnej školy je aj materská škola, ktorá sa naďalej vedie v sieti škôl a školských zariadení ako materská škola základnej školy. Na túto základnú školu prechádzajú práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov odo dňa spojenia.

(5) Škola, ktorá nespĺňa požiadavky podľa odseku 3 písm. a) alebo písm. b), môže sa po dohode zriaďovateľov¹²⁾ zlúčiť so školou rovnakého druhu, ktorá tieto požiadavky spĺňa, a vytvoriť jednu právnickú osobu. Na novovzniknutú školu, ktorá vznikla zlúčením, prechádzajú práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov odo dňa jej vzniku.

(6) Zriaďovateľ v procese uvedenom v odsekoch 4 a 5 poverí dočasným riadením riaditeľa školy, ktorý vykonáva túto funkciu, do skončenia výberového konania na funkciu riaditeľa školy.

(7) Riaditeľ základnej školy spojenej s materskou školou vymenuje zástupcu riaditeľa školy pre materskú školu, ktorý spĺňa požiadavky odbornej a pedagogickej spôsobilosti ustanovenej osobitným predpisom¹³⁾ a pre ktorého platí požiadavka miery vyučovacej povinnosti určenej osobitným predpisom¹⁶⁾.

(8) Na základe súhlasu zriaďovateľa alebo zriaďovateľov sa školy a školské zariadenia, ktoré ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona majú spoločného riaditeľa, môžu sa spájať do jednej právnickej osoby. Zriaďovateľom spojenej školy je zriaďovateľ, na ktorom sa ostatní zriaďovatelia dohodnú. Spojenú školu riadi jeden riaditeľ. Spojená škola sa vnútorne člení na organizačné zložky, ktorými sú školy alebo školské zariadenia do tejto školy spojené. Na dokladoch o získanom

vzdelaní sa uvádza len príslušný druh a typ školy alebo školského zariadenia. Spojená škola sa vedie v sieti so všetkými školami a školskými zariadeniami, ktoré boli do spojenej školy zlúčené. Pracovnoprávne vzťahy a iné právne vzťahy škôl a školských zariadení prechádzajú na spojenú školu dňom spojenia.

§ 64

Základné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť s deviatimi ročníkmi zriadené podľa doterajších predpisov sú špeciálnymi základnými školami podľa tohto zákona (§ 29).

§ 64a

Spoločensky prospešná práca škôl sa podľa § 23 organizuje od 1. januára 1991.

§ 64b

(1) Názvy Ministerstvo zdravotníctva Českej socialistickej republiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvo práce a sociálnych vecí Českej socialistickej republiky, Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky sa vo všetkých ustanoveniach nahrádzajú názvami Ministerstvo zdravotníctva a sociálnych vecí Českej republiky, Ministerstvo zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvá zdravotníctva a sociálnych vecí“).

(2) Označenie „osobitné odborné učilište“ sa vo všetkých ustanoveniach nahrádza označením „odborné učilište“.

§ 64c

(1) Športové triedy v základných školách a triedy s vrcholovou športovou prípravou v stredných odborných učilištiach, ktoré vznikli do 30. júna 2001, sú športové triedy podľa tohto zákona (§ 41b).

(2) Športové gymnáziá s osemročným štúdiom, ktoré vznikli podľa doterajších predpisov, a nespĺňajú podmienku § 7 ods. 4, sú športovými školami do 31. augusta 2002.

(3) Majetok štátu v správe ústredného orgánu štátnej správy, ktorý užívajú strediská praktického vyučovania bez právnej subjektivity zriadené ústredným orgánom štátnej správy, prechádza k 1. júlu 2001 do správy príslušného krajského úradu.

(4) Od 1. júla 2001 práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávnych vzťahov, majetkovoprávnych vzťahov a iných vzťahov, týkajúce sa stredísk praktického vyučovania bez právnej subjektivity, ku ktorým vykonávali zriaďovateľskú funkciu ústredné orgány štátnej správy, prechádzajú na ten krajský úrad, v ktorého územnom obvode sa nachádzajú a na ktorý prešla zriaďovateľská funkcia k týmto strediskám praktického vyučovania.

(5) K 1. júlu 2001 ústredné orgány štátnej správy, ktoré boli zriaďovateľmi stredných odborných učilíšť, učilíšť a stredísk praktického vyučovania podľa doterajších právnych predpisov, presunú kapitálové transfery na obstaranie a technické zhodnotenie investičného majetku stredných odborných učilíšť, učilíšť a stredísk praktického vyučovania na príslušný krajský úrad.

(6) Od 1. júla 2001 prechádzajú práva a povinnosti z ústredných orgánov štátnej správy, ktoré vyplývajú zo zmlúv uzavretých medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a fyzickými osobami alebo inými právnickými osobami o užívaní majetku štátu slúžiaceho na potreby stredného odborného učilišťa, učilišťa alebo strediska praktického vyučovania, na príslušný krajský úrad.

JEDENÁSTA ČASŤ ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 65

(1) Pri praktickom vyučovaní žiakov stredných škôl a osobitných odborných učilíšť (§ 22) sa spravuje škola aj organizácia príslušnými učebnými plánmi a učebnými osnovami.

(2) Na právne pomery žiakov pri praktickom vyučovaní sa vzťahujú ustanovenia Zákonníka práce, ktoré upravujú pracovný čas a čas odpočinku, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, starostlivosť o zamestnancov a pracovné podmienky žien a mladistvých (§ 83 a 84, § 87 až 89, § 90 ods. 1, § 92 ods. 1 a 2, § 93 a 94, § 99, § 132 až 140, § 148, § 150 ods. 2 a 3, § 163, § 165 až 168 Zákonníka práce).

(3) Za vytvorenie podmienok pre praktické vyučovanie žiakov stredných škôl a osobitných odborných učilíšť zodpovedajú školy, školské zariadenia a organizácie, v ktorých sa praktické vyučovanie vykonáva.

§ 67

Kde sa v pracovnoprávných predpisoch upravuje odmieňanie a hmotné zabezpečenie žiakov a učňov pripravujúcich sa na robotnícke povolania v učebných alebo študijných odboroch, rozumejú sa tým aj žiaci pripravujúci sa na robotnícke povolania na stredných odborných učilištiach a osobitných odborných učilištiach; kde sa v právnych predpisoch upravuje financovanie učňovských zariadení, rozumejú sa týmito zariadeniami aj stredné odborné učilišťa a osobitné odborné učilišťa.

§ 70

Zrušujú sa:

1. zákon č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (Učňovský zákon),
2. zákon č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon),
3. zákon č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl,
4. nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 58/1973 Zb. o internátnych stredných školách pre pracujúcich a o hospodárskom zabezpečení študujúcich na týchto školách,
5. nariadenie vlády Českej socialistickej republiky č. 91/1978 Zb., ktorým sa predlžuje povinná školská dochádzka na niektorých školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť,
6. nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 98/1978 Zb., ktorým sa predlžuje povinná školská dochádzka na niektorých školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

§ 70a

Zrušuje sa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 113/1991 Zb. o poskytovaní dotácií zo štátneho rozpočtu súkromným školám.

§ 71

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1984 s výnimkou ustanovení § 18 až 20, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom vyhlásenia zákona.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

- 1) § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky.
- 1a) § 4 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 149/1995 Z. z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb.
- 1b) Čl. 42 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
- 1c) § 2 písm. b), c) a f) zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov.
- 1d) § 29 ods. 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 567/1992 Zb. o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 159/1993 Z. z.
- 1e) § 4 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.
- 1f) Zákon č. 106/1999 Z. z. o hospodárskom a sociálnom partnerstve (zákon o tripartite).
- 1g) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. Zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov.
- 2) § 348 Hospodárskeho zákonníka.
- 3) Zákon č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení zákona č. 403/1990 Zb.
- 3a) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 196/1993 Z. z. o poskytovaní učebníc žiakom.
- 3b) § 2 písm. c), e) a f) zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 3c) § 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1994 Z. z. o psychologicknej činnosti a Slovenskej komore psychológov.
- 3d) § 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.
- 3e) § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 3f) § 6 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách.
- 4) § 26, 26a a 26b zákona SNR č. 79/1978 Zb. v znení zákona SNR č. 32/1984 Zb.
- 4a) § 5 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.
- 4aa) § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 4ab) Zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 4b) § 21 a 23 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 5) § 10 zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej.
- 5a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.
- 5b) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 41/1996 Z. z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických zamestnancov v znení neskorších predpisov.
- 5c) Zákon č. 506/2001 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

- 6) § 33 až 36 zákona SNR č. 78/1978 Zb. v znení zákona SNR č. 32/1984 Zb.
- 7) § 48 ods. 4 Zákonníka práce.
- 8) § 49 ods. 2 Zákonníka práce.
- 8a) Zákon Slovenskej národnej rady č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších predpisov. Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 32/2000 Z. z. o školskej inšpekcii.
- 8b) § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- 8c) Zákon č. 312/2000 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 9) Branný zákon č. 92/1949 Zb. (úplné znenie č. 121/1978 Zb.). Zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov (úplné znenie č. 122/1978 Zb.). Zákon č. 88/1952 Zb. o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl v znení neskorších predpisov. Zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov.
- 10) Zákon č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov. Zákon č. 76/1959 Zb. v znení neskorších predpisov. Branný zákon č. 92/1949 Zb. (úplné znenie č. 121/1978 Zb.).
- 11) Zákon č. 100/1970 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 12) § 20 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.
- 13) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 41/1996 Z. z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov.
- 16) § 5 ods. 1 písm. c) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 162/2002 Z. z. o rozsahu vyučovacej činnosti a výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov.

